

[Undervisnings- og forskningsministeren]

tendens for den fremtidige ansvars- og opgavefordeling.

Der er således tale om en meget forskelligartet opfattelse af placeringen af ansvaret for den vidtgående specialundervisning fra region til region.

Men også mellem kommunerne er der store forskelle, hvor nogle kommuner markerer et klart ønske om at overtage folkeskoleansvaret for de svært handicappede elever, mens andre mener, at dette ansvar ligger bedst hos amtskommunen. Selv inden for den enkelte region kan der være diametralt modsatte holdninger til udlægningsspørgsmålet hos de enkelte kommuner, og kun i en enkelt region er der tilsyneladende fuld enighed mellem kommunerne indbyrdes og mellem kommuner og amt om udlægningsstrategien.

Brugernes synspunkter.

Der synes i hele udviklingsarbejdet at være betydelig tilslutning fra brugerne (forældre- og handicapgrupper) i det regionale område til de fremlagte planer. De fleste steder er handicaporganisationerne repræsenteret i udviklingsudvalgene, hvor de har haft lejlighed til at fremføre deres synspunkter. Også her er der tale om forskelle fra region til region, og man kan næppe tale om, at der på brugerside består en principiel, samordnet holdning til udlægningen. Derimod synes brugersynspunkterne i vid udstrækning at være bestemt af en bemærkelsesværdig tilfredshed med den måde, den vidtgående specialundervisning er tilrettelagt på i det pågældende område: Hvor specialskoler og et klart amtskommunalt ansvar er fremherskende, bakker forældrene dette op, og hvor den vidtgående specialundervisning overvejende er placeret på almindelige folkeskoler med et deraf følgende større kommunalt ansvar, er forældrene også tilfredse.

Det afgørende for forældrene er, at den undervisning, der gives deres børn, har højeste kvalitet. Det vil blandt andet sige, at forældre i almindelighed forlanger, at deres børn behandles og undervises med udgangspunkt i det handicap, det enkelte barn nu engang har.

Hvor dette primære krav støder an mod den almindelige folkeskoles mere normative undervisning, tager man afstand fra integration, men hvis det individuelle aspekt kan fastholdes i den almindelige skole, er mange forældre tilhængere af, at deres børn undervises i et almindeligt skolemiljø.

For forældrene er det således afgørende, om kommunen og den kommunale skole vil og kan påtage sig ansvaret for en relevant, kvalificeret og ligeværdig undervisning af deres børn. Dette er ikke mindst en ultimativ fordring, når barnet kommer i pubertetsalderen, hvor skolen bliver andet – og måske meget mere – end et undervisningssted.

Hvad angår interessen for at overtage ansvaret for den vidtgående specialundervisning, synes såvel kommuner som skoler at variere ganske betydeligt.

De forskellige handicapgrupper.

Mulighederne for yderligere udlægning af den vidtgående specialundervisning skal utvivlsomt ses i lyset af de forskellige handicaps art og forekomst (antal).

Mens bevægelseshæmmede, blinde, taleretarderede og svagtbegavede elever i stort omfang har været integreret i almindelige skoler i en årrække, så har autistiske, multihandicappede og døve elever i vid udstrækning været henvist til mere segregerede tilbud.

Helt særlige forhold gør sig gældende for elever med socialemotionelle vanskeligheder, som ofte giver den almindelige skole store problemer. Disse børns vanskeligheder søges løst i såvel undervisnings- som i social- eller sundhedssystemet (observationsskoler, skole- og behandlingshjem eller børnepsykiatriske hospitalsafdelinger).

Det er en afgørende erfaring – og dermed et vigtigt led i udlægningsovervejelserne – at positive resultater med disse børn kun opnås gennem et snævert samarbejde på tværs af sektorgrænserne.

Den omstændighed, at nogle af disse handicapgrupper er relativt store, mens andre er meget små, har samtidig også haft betydning for, om opgaverne har kunnet løses i kommunen.

Inden for hele den vidtgående specialundervisning gælder det, at der stilles krav om viden og kompetence, som rækker væsentligt ud over, hvad en almindelig skole og almindelige lærere besidder. Over for denne kendsgerning kan man vælge enten at forsyne den almindelige skole med den fornødne ekspertise via speciallærere og specialrådgivning eller at henvise eleven til den specialskole, hvor ekspertisen findes.

På nogle af de ovenfor nævnte handicapområder har man med held i en årrække udnyttet